

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/33/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200814
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8012200814.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu: K. A., nar. XX.XX.XXXX., občan Slovenskej republiky, bytom N., H. D., zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Masarykova č. 2, Prešov (remeta@remeta.sk), proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP s adresou pracoviska Zádielska č. 2, 043 32 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 22. mája 2013 č. k. 5S/11/2012-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 22. mája 2013 č. k. 5S/11/2012-38 p o t v r d z u j e.

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 275,94 € z titulu právneho zastúpenia.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove ako prvostupňového súdu bolo zrušené rozhodnutie žalovaného č. AA/2012/01392-002 zo dňa 11. septembra 2012, ktorým potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 12/51412-005 zo dňa 29. júna 2012 ako prvostupňového správneho orgánu a zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu, ktorým bol žalobcovi priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 9,28 % zo sumy životného minima (ďalej na účely rozsudku len „kompenzačný príspevok“) pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm.

a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime s účinnosťou od 01.05.2012 s tým, že opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa vypláca mesačne pozadu.

2. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov rozhodnutím vydaným pod č. 12/51412-005 zo dňa 29.06.2012 ako správny orgán príslušný podľa § 5 ods. 7 písm. a) bod 3 zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 52 písm. a) bod 3 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (Správny poriadok) rozhodol tak, že podľa § 38 ods. 1 písm. b) bod 1, odsek 8, § 18 ods. 8 a § 66 ods. 1 a 2 zák. č. 447/2008 Z.z. a § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime určil žalobcovi kompenzačný príspevok v hore uvedenej výške 9,28%.

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že aplikoval ustanovenia § 38 ods. 8 a 17 a § 41 ods. 12 zák. č. 447/2008 Z.z. (nadobudol účinnosť od 01.01.2009), podľa ktorých možno fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky súvisiace s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia mesačne vo výške 9,28% sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, ak príjem tejto fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím nie je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima a zároveň hodnota jej majetku nie je vyššia ako 39.833 €.

Súčasne s poukazom na § 66 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. zdôraznil, že peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia poskytované podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa považujú za peňažné príspevky na kompenzáciu podľa zákona účinného od 01.01.2009.

4. Preto podľa názoru prvostupňového orgánu v súlade s citovanými ustanoveniami po zhodnotení príjmových a majetkových pomerov určil výšku peňažného príspevku pre toto obdobie v sume 17,62 €.

5. Dátum, od ktorého bol určený kompenzačný príspevok správny orgán odôvodnil tým, že keďže si účastník konania neuplatnil svoj nárok podaním návrhu na podanie protestu prokurátora v lehote stanovenej zák. č. 447/2008 Z.z. (ale až 08.02.2012), tak ho určil s účinnosťou od 01.05.2012.

6. V ďalšom konaní na základe odvolania žalobcu žalovaný ako odvolací orgán napadnuté prvostupňové rozhodnutie podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

7. Žalovaný ďalej konštatoval, že trojročná lehota ustanovená v § 45 ods. 10 zák. č. 447/2008 Z.z. je prekluzívna lehota a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012 (vrátane uvedeného dňa).

V zmysle uvedeného novourčená výška predmetného peňažného príspevku môže byť priznaná od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola doručená výzva na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch účastníka konania (teda od prvého dňa mesiaca, v ktorom príslušný úrad urobil prvý úkon, ktorým sa začalo konanie ex offi), a to v nadväznosti na § 43 ods. 1 a ods. 3 citovaného zákona.

8. Zo spisového materiálu podľa žalovaného vyplýva, že žalobca konania podal podnet na Okresnú prokuratúru v Prešove dňa 08.02.2012. Nakoľko si účastník konania neuplatnil svoj nárok v lehote stanovenej zák. č. 447/2008 Z.z., prvostupňový orgán určil výšku kompenzačného príspevku s účinnosťou od 01.05.2012.

Podľa § 18 ods. 12 zák. č. 447/2008 Z.z. pri zisťovaní príjmu, pri prehodnocovaní príjmu a pri rozhodovaní o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sa použijú ustanovenia podľa osobitného predpisu platné v čase rozhodovania o peňažných príspevkoch na kompenzáciu alebo v čase prehodnocovania príjmu u opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

9. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Prešove žalobu zo dňa 16.11.2012.

10. Žalobca vytýkal prvostupňovému správne orgánu, že podľa § 18 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. postupoval nesprávne, ak vyzval žalobcu na predloženie potvrdenia o svojich príjmoch za kalendárne roky 2010 a 2011 a následne mu síce priznal požadovaný kompenzačný príspevok, ale až s účinnosťou od 01.05.2012 a nie od požadovaného dátumu 01.01.2009.

V súvislosti s uvedeným žalobca pripustil, že z uvedeného ustanovenia síce vyplýva, že príjem sa každoročne zákonom ustanoveným spôsobom prehodnocuje, avšak v prípade žalobcu bolo povinnosťou prvostupňového orgánu brať do úvahy nezákonný stav, ktorý tento orgán sám vytvoril vydaním protizákonných rozhodnutí, a preto mal podľa § 45 ods. 9 písm. g) zák. č. 447/2008 Z.z. rozhodnúť o dodatočnom poskytnutí a vyplatení kompenzačného príspevku za spätné obdobie, t.j. od 01.01.2009 z dôvodu, že peňažný príspevok na kompenzáciu odňal a zastavil jeho výplatu, aj keď odňať a zastaviť jeho výplatu nemal.

11. Žalobca tiež uviedol, že prvostupňový orgán postupoval nad rámec čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je pre správne orgány bližšie konkretizovaný, okrem iného aj v § 3 ods. 1 Správneho poriadku, a podľa ktorého štátne orgány môžu postupovať len v medziach a na základe zákona.

12. Ďalej žalobca akceptoval, že plynutie uvedenej trojročnej lehoty nie je v žiadnom ustanovení zák. č. 447/2008 Z.z. viazané na podanie podnetu na vydanie protestu prokurátora alebo na výzvu konajúceho správneho orgánu, t.j. že ide o arbitrárny a nepreskúmateľný argument správneho orgánu.

Namietal, že nemôže byť na jeho ťarchu ani prvostupňovým orgánom tvrdená skutočnosť, že z dôvodu zmeškania trojročnej zákonnej prekluzívnej lehoty mu nemôže byť priznané spätné vyplatenie kompenzačného príspevku za obdobie od 01.01.2009 do rozhodnutia v apríli 2012, keď bolo v tejto veci prvotné rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov o odňatí a zastavení nároku na kompenzačný príspevok ako nezákonné zrušené.

13. Žalovaný vo vyjadrení z 02.01.2013 k žalobe navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

B)

14. Ako už bolo vyššie uvedené, Krajský súd v Prešove ako súd prvého stupňa po preskúmaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že správne orgány v predmetnej veci vychádzali z nesprávneho právneho názoru a rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené, preto podľa § 250j ods. 2 písm. a) a d) O.s.p. napadnuté rozhodnutia zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

15. Krajský súd po konštatovaní skutkového stavu dospel na str. 8 k právne mu názoru, že „Súd sa v tomto prípade s poukázaním na vyššie citované ustanovenia zákona, ako aj na skutkovú situáciu kedy bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 01.01.2009 o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu žalobcovi nestotožňuje s názorom, že konanie vo veci opätovného priznania peňažného príspevku na kompenzáciu začala plynúť odvtedy, kedy prvostupňový správny orgán urobil prvý úkon, a to vyzval žalobcu na predloženie dokladov o príjme a majetku, ktorá bola realizovaná listom zo dňa 24.05.2012. Z ustanovenia § 45 ods. 9 zákona jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätné prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa odňal, aj keď sa odňať nemal. V tomto prípade teda správne orgány mali konať z úradnej povinnosti - ex offio, minimálne od doby, kedy bolo Žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009, t.j. rozhodnutím č. AA/2012/01392 zo dňa 28.03.2012. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akého ustanovenia právneho predpisu dospel správny orgán k názoru, že plynutie

trojročnej prekluzívnej lehoty môže byť zachované podaním podnetu na vydanie protestu prokurátora (do 01.01.2012).
(koniec citácie napadnutého rozsudku krajského súdu).

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

16. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie z 01.07.2013 (č.l. 43), prostredníctvom ktorého zotrval na napadnutom rozhodnutí, ako aj na stanovisku k žalobe č. k. 5S/11/2012-14 zo dňa 26.11.2012.

Podľa právneho názoru žalovaného sa jeho pracovisko Košice riadne vysporiadalo s otázkou 3-ročnej prekluzívnej lehoty.

17. Ďalej zdôraznil, že krajský súd jednoznačne nevyslovil svoj právny názor k otázke preklúzie, ktorý je pre ďalšie rozhodovanie správneho orgánu záväzný.

18. Záverom žalovaný žiadal, aby odvolací súd v súlade s platnou legislatívou napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

B)

19. Žalobca v písomnom vyjadrení z 15.07.2013 (č.l. 49) k odvolaniu prostredníctvom právneho zástupcu žiadal, aby odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správne potvrdil a prisúdil mu nižšie vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania vo výške 275,94 €.

20. Žalobca označil odvolanie podané žalovaným v celom jeho rozsahu za nedôvodné s tým, že nespĺňa formálne a obsahové náležitosti kladené zákonom na odvolanie. Preto tiež odporučil, aby odvolací súd zvážil postup podľa § 218 ods. 1 písm. d) v spojení s § 246c O.s.p. a odmietol podanie žalovaného označené ním ako „odvolanie“.

21. Ďalej žalobca zdôraznil, že krajský súd v rozsudku podrobne rozobral právnu stránku veci, pričom primárne mal správny orgán riešiť, či vôbec prekluzívna lehota začala plynúť vzhľadom na nezákonný postup pri odňatí a zastavení výplaty kompenzačného príspevku.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

23. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či metodológia výkladu, resp. voľba príslušnej výkladovej metódy použitá krajským súdom na hľadanie obsahu ustanovenia týkajúceho sa plynutia zákonnej trojročnej lehoty bola súladná s úlohou výkonu súdnej moci alebo nie. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

24. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu

a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

25. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právne základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Preto s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v tejto veci, a to prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 20. augusta 2013 sp. zn. 4Sžo/40/2013, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktoré si osvojuje ako svoje vlastné tak ako ho uviedol krajský súd na str. 6-9 svojho rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na dôvody odvolania, ktoré smerujú proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu odvolací súd uvádza nasledovné:

Pokiaľ žalobca považuje za dôvodné uvažovať o preklúzii nároku na kompenzačný príspevok, musí svoje skutkové a právne dôvody jednoznačne v zmysle rozsudku krajského súdu v ďalšom konaní uviesť. Krajský súd ponechal žalovanému svojim rozsudkom priestor pre uvedenie dôvodov svojho rozhodnutia. Z uvedeného však pre odvolací súd zároveň vyplýva záver, že dôvody rozhodnutia, ktoré bolo predmetom prieskumu (ako celok pozostávajúci z prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia odvolacieho orgánu) neboli úplné.

Najmä nedávali podklad pre záver, na základe akej právnej úpravy bol žalobcovi priznaný príspevok na kompenzáciu od 01.05.2012. Odvolací súd považuje týmto za dôvodné vysloviť, že zrušenie rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov bolo zo strany krajského súdu namieste (§ 250j ods. 2 písm. d) O.s.p.), a to tak, ako je vo výroku uvedené.

Pokiaľ krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného aj pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a) O.s.p.) odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný zrejme vychádzal z koncepcie, že pre opätovné priznanie príspevku na kompenzáciu bolo rozhodujúce, či sa žalobca domáhal jeho opätovného priznania, resp. kedy sa tak stalo. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne poukázal na to (str. 8. 4. odsek rozsudku), že ak správne orgány zistili, že príspevok nemal byť odňatý, mali bez ďalšieho konať z úradnej povinnosti, minimálne od doby, keď bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t.j. od 29.03.2012, a to bez ohľadu na to, či žalobca dal alebo nedal podnet na podanie protestu prokurátorom alebo či žalobca žiadal o výplatu samotný správny orgán a správny orgán mal konať tak, akoby rozhodnutie o odňatí nebolo vydané. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že ako č.1. 5 je v súdnom spise žiadosť žalobcu s prezentačnou pečiatkou ÚPSVR Prešov z 11.07.2011, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia odňatých príspevkov od 01.01.2009. Vzhľadom na uvedené zrejme nie je možné akceptovať tvrdenie žalovaného, že žalobca nežiadal v trojročnej lehote od 01.01.2009 o odstránenie dôsledkov rozhodnutia o odňatí príspevkov. Tým viac považuje odvolací súd za oprávnený názor súdu, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil, ak vôbec uvažoval o zániku práva žalobcu na príspevky v lehote troch rokov od ich odňatia.“

26. Obdobnosť prejednávanej veci nielen v hore uvedenom rozsudku, ale aj rozsudku sp. zn. 1 Sžo/23/2013 vidí Najvyšší súd v tom, že na základe rozhodnutia Ústredia, práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice zo dňa 28.03.2012 o vyhovení protestu prokurátora Okresnej

prokuratúry Prešov č.: Pd 88/12-5 z 09.02.2012 bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu zo dňa 21.01.2009, ktorým bolo rozhodnuté o odňatí a zastavení vyplácania kompenzačného príspevku žalobcovi.

V ďalšom konaní správneho orgánu potom došlo k nesprávnej aplikácii ustanovení § 66 ods. 1 a 2 zák. č. 447/2008 Z.z.

Podľa § 66 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a peňažný príspevok za opatrovanie poskytované podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa považujú za peňažné príspevky na kompenzáciu podľa zákona účinného od 01.01.2009.

Podľa § 66 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. príslušný orgán určí výšku peňažných príspevkov uvedených v odseku 1 podľa zákona účinného od 01.01.2009 najneskôr do 31.07.2009. Ak je výška peňažného príspevku podľa zákona účinného od 01.01.2009 vyššia ako výška peňažného príspevku, ktorá patrila podľa zákona účinného do 31.12.2008 peňažný príspevok sa vyplatí od 01.01.2009 podľa zákona účinného od 01.01.2009.

27. Ako bolo zdôraznené Najvyšším súdom vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 4Sžo/40/2013 z vyššie citovaných ustanovení zákona je nesporné, že peňažný príspevok poskytovaný žalobcovi sa považuje podľa zák. č. 447/2008 Z.z. za kompenzačný príspevok a podľa tohto zákona sa posudzuje iba výška tohto peňažného príspevku. Samotný peňažný príspevok sa neprehodnocuje, čo vyplýva aj z ust. § 65 ods. 5 zák. č. 447/2008 Z.z., ktorý bol interpretovaný podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa po 31.12.2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 01.01.2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti.

Avšak prvostupňový orgán, ako aj žalovaný pri posudzovaní dátumu, od ktorého žalobcovi patrí kompenzačný príspevok zhodne odôvodnili tým, že žalobca si neuplatnil nárok v trojročnej lehote ustanovenej v § 45 ods. 10 zák. č. 447/2008 Z.z., ktorá je podľa nich prekluzívna a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012. Preto novourčená výška peňažného príspevku môže byť priznaná od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola doručená výzva žalobcovi na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch, t.j. odkedy urobil správny orgán prvý úkon.

Podľa § 45 ods. 9 zák. č. 447/2008 Z.z., peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná, odníme a zastaví sa jeho výplata, zvýši, zníži, doplatí, obnoví sa jeho výplata, dodatočne spätne sa rozhodne o povinnosti vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť alebo sa rozhodne o zrušení povinnosti vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu odňal, aj keď odňať nemal.

Podľa § 45 ods. 10 zák. č. 447/2008 Z.z., za príslušný orgán podľa odseku 9 sa považuje správny orgán, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni. Pri dodatočnom rozhodovaní za spätne obdobie vychádza príslušný orgán zo skutkového stavu a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia. Proti novému rozhodnutiu sa môže fyzická osoba odvolať. Nárok na dodatočné poskytnutie a vyplatenie peňažného príspevku na kompenzáciu alebo jeho časti za spätne obdobie zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, od ktorého peňažný príspevok alebo jeho časť patrila.

28. S poukazom na vyššie citované závery z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžo/40/2013 a sp. zn. 1 Sžo/23/2013, ako aj s prihliadnutím na skutkovú situáciu sa nemôže stotožniť s nesprávnym výkladom vyššie uvedených ustanovení, že v konaní o opätovné priznanie kompenzačného príspevku začala zákonná lehota plynúť od vtedy, kedy prvostupňový správny orgán urobil prvý úkon, t.j. keď vyzval žalobcu na predloženie dokladov o príjme a majetku, ktorá bola realizovaná uvedeným listom.

Naopak, z ustanovenia § 45 ods. 9 zák. č. 447/2008 Z.z. jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa odňal, aj keď sa odňať nemal. V tomto prípade správne orgány mali konať z úradnej povinnosti bez ohľadu na uplynutie času, t.j. minimálne od doby, kedy bolo žalovaným zasiahnuté do práv žalobcu.

V.

29. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozsudku sp. zn. 4 Sžso/40/2013 a sp. zn. 1 Sžso/23/2013, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Záverom Najvyšší súd upozorňuje, že vo vzťahu ku kombinácii zrušovacích dôvodov zakotvených v § 250j ods. 2 písm. a) a súčasne písm. d) O.s.p. Najvyšší súd už vyslovil svoje zásadné negatívne stanovisko prostredníctvom rozsudku sp. zn. 1 Sžhpu/1/2009, ktorého sa pridŕžiava. Nakoľko však krajský súd správne aplikoval zrušovací dôvod uvedený v ustanovení § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p., argument o súčasnej existencii zrušovacieho dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. d) (nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu) v prejednávanej veci nie je možné vyhodnotiť ako vadu konania, ktorá by viedla k nezákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

30. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo.

31. Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá:

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca žalobcu listom z 15. júla 2013 v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčíslil a Najvyšší súd uznal :

1.1. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.1.1. ďalšia porada s klientom (13) ... 1 úkon práv. pomoci 130,16 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,81 €

1.1.2. podanie odvolania (07) 1 úkon práv. pomoci 130,16 €

1.1.2.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,81 €

tzn. v celkovej sume: 275,94 €

Nakoľko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov.

32. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).